



HR

LARINO JEZIČNO PUTOVANJE KROZ EUROPU

DOBRODOŠLI NA PUTOVANJE KROZ JEZIKE EUROPE!

Jezike koje ćeš susresti na sljedećim stranicama odražavaju raznolikost kultura i tradicija koje postoje rame uz rame na našem kontinentu. Oko 225 jezika koji su materinji Europi govore milijuni, a drugi koje govore samo šačica ljudi su, nažalost, blizu izumiranja.

Tijekom ovog kratkog putovanja, otkrit ćeš brojne sličnosti. Europski jezici u velikoj mjeri spadaju u tri glavne skupine: slavenski, romanski i germanski, gdje jezici svake grupe imaju slične korijene, koji su se, međutim, tijekom stoljeća razvili u vlastite različite pravce. Također ćeš saznati o njihovim razlikama: raznolikosti pisama kao što su latinsko, ćirilično, grčko, armensko i gruzijsko (neki od njih koriste umjetnička pisma); kako prave riječi za nove izume i o njihovim ponekad misterioznim podrijetlima. Svi imaju jedinstven identitet i svoju vlastitu priču za ispričati!

Možemo ti dati samo kratki uvid u neke od europskih jezika. Ima ih puno, puno više koje nismo spomenuli, ne jer su išta manje bitni ili zanimljivi već naprosto zato što ih ne možemo sve obuhvatiti na ovom kratkom putovanju. Postoji nekoliko primjera regionalnih i manjinskih jezika, koje govori relativno mali dio stanovništva u dijelovima zemlje ili regijama nekoliko zemalja. Postoje neteritorijalni jezici, koje govore grupe diljem Europe, ali se ne poistovjećuju sa određenom zemljom podrijetla. Također postoje jezici migracije, koji ne potječu iz Europe nego su doneseni na kontinent od strane govornika koji su se se preselili sa drugih krajeva svijeta.

Na svakoj jezičnoj stranici se nalazi kratki Larin u, nekoliko glavnih riječi, fraza i posebnih znakova iz abecede, kao i procijenjeni broj ljudi diljem svijeta koji koriste taj jezik kao materinji.

Nadamo se da ćeš uživati prateći našeg vodiča, Laru na njezinom putu kroz neke od europskih jezika. Možda te potakne da kreneš na slično putovanje puno otkrića sa puno "jao stvarno!" i "vau - nisam to znao/la!" trenutaka, dok razotriješ neke od skrivenih blaga koja se nalaze odmah ispod površina naših svakodnevnih života!



JEZICI KOJE LARA SUSREĆE NA SVOM PUTOVANJU



Kod jezika
(ISO-639-1)

Broj stranice

28 ROMANI ČIB

30



ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

👤👤👤 5 000 000

Як справы?

Добры
дзень!

Дзякуй!

Bok! Moje ime je Lara! Dođi i pridruži mi se na ovom čarobnom putovanju kroz prekrasne jezike Europe... Ovo putovanje ćemo započeti u "krasaviku"... Pričekaј. Gdje? "Krasavik" (travanj) je najljepši mjesec u Bjelorusiji i baš zato su ga Bjelorusi doslovno nazvali "predivni". A tko još ne voli proljeće?

так

не

- | | |
|----|---------|
| 1 | адзін |
| 2 | два |
| 3 | тры |
| 4 | чатыры |
| 5 | пяць |
| 6 | шэсць |
| 7 | сем |
| 8 | восем |
| 9 | дзевяць |
| 10 | дзесяць |

ё

й

э

і

ў

ь

ю

ы

я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>>

Photo: Park in Minsk, Belarus



ENGLISH EN

👤👤👤 400 000 000

Engleski je najrašireniji jezik na svijetu. Postoji 1.3 milijarde govornika engleskog jezika, ali samo trećinu njih čine materinji govornici. Kada pričamo istim jezikom, razumijemo jedni druge i shvaćamo koliko zaista dijelimo zajedničkih stvari. Onda se svijet ipak ne čini toliko velikim.

How are you?

Hello!

Thank you!

yes

no

- | | |
|----|-------|
| 1 | one |
| 2 | two |
| 3 | three |
| 4 | four |
| 5 | five |
| 6 | six |
| 7 | seven |
| 8 | eight |
| 9 | nine |
| 10 | ten |

<<< Listen to the sound of these words

Photo: London eye and Big Ben, United Kingdom



FY FRYSK

👤👤👤 500 000

Hoi!

Hoe giet it
mei dy?

Tank!

ja

nee

Frizijski je vjerojatno najbliži živi jezik engleskom. "De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn." Jesi li skužio/la? Pogledaj englesku verziju: "The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind" (Sunce je toplo i njegova svjetlost prija uz povjetarac).

- 1 ien
- 2 twa
- 3 trije
- 4 fjouwer
- 5 fiif
- 6 seis
- 7 sân
- 8 acht
- 9 njoggen
- 10 tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Photo: Ljouwert, Netherlands



SLOVENŠČINA SL

888 2500 000

Kako si?

Živjo!

Hvala!

Dvoje ljudi su veoma posebni na slovenskom! Ne samo da postoji oblik za jedninu (za jednu osobu) i množinu (za puno ljudi), nego također za točno dvije osobe! Tako da, ako želiš reći "ti i ja" dovoljno je "midva" (nas dvoje, za osobe muškog roda i grupe muškog i ženskog roda), ili "midve/medve" (nas dvije, za osobe ženskog roda).

Kada već pričamo o brojevima... Želim ti pokazati jezik sa interesantnim sistemom brojanja...

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

š



<<< Prisluhnite zvoku teh besed

Photo: Triglav National Park, Slovenia

FR FRANÇAIS

👤👤👤 76 800 000

oui

non



Ça va ?
Bonjour !
Merci !

Znaš li da francuski ima drugačiji sistem brojanja za brojeve između 70 i 99? Tako da za broj 75 doslovno kažeš "60 plus 15". Osim toga, za broj 80 kažeš "4 puta 20! 96 je onda "4 puta 20 plus 16". Govornici francuskog zasigurno moraju biti dobri matematičari! Francuski se također smatra jednim od najljepših jezika, zajedno sa... Želiš li pogađati?

- | | |
|----|--------|
| 1 | un |
| 2 | deux |
| 3 | trois |
| 4 | quatre |
| 5 | cinq |
| 6 | six |
| 7 | sept |
| 8 | huit |
| 9 | neuf |
| 10 | dix |

ùûü

àâä

ôö

æ

îï

ÿ

éèêë

ç

œ

Écoutez le son de ces mots >>>>

Photo: Dune du Pilat, France



УКРАЇНСЬКА МОВА UK

👤👤👤 35 000 000

Як справи?

Привіт!

Дякую!

так

ні

Ogledalce, ogledalce – koji je najljepši jezik na svijetu? Ne postoji jednostavan način za odgovor na ovo pitanje i svako ima svoje miljenike. Međutim, na natjecanju za najljepši jezik 1934. u Parizu, ukrajinski je zauzeo 3. mjesto odmah nakon francuskog i perzijskog. Nisam upoznata sa drugim nedavnijim natjecanjima za najljepši jezik!

Є

Й

Щ

ІІ

Г

Ь

Ю

Я

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

<<< Прослухайте звучання цих слів

Photo: Love tunnel created from trees along the railway in Klevan, Ukraine

CA CATALÀ

👤👤👤 10 000 000

Na katalonskom, ako želiš reći kako je samo nekoliko frendova došlo na tvoju rođendansku žurku (što ti se nadam se nikad neće desiti!) možeš samo reći "quatre gats" ili "četiri mačke" i sve će biti jasno. Stoga, prije nego što se počneš žaliti na svoj dosadni tulum, ne zaboravi reći "Gràcies" (hvala) mačkama koje su došle!

Com estàs?

Hola!

Gràcies!

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sis
- 7 set
- 8 vuit
- 9 nou
- 10 deu

ç

h

úü

à

éè

íï

óò

sí

no

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Photo: Park Guell in Barcelona, Spain



Merhaba!

Nasılsın?

Teşekkür ederim!

Turski je jezik bez roda! Postoji jedna riječ za "on" , "ona" i "ono", ili zapravo samo jedno slovo – "o". Tako da je moguće opisati neku osobu na turskom bez da ukažemo na to da li je ta osoba dječak ili djevojčica. Okreni sljedeću stranicu kako bi vidio/jela koji još jezik dijeli ovu sličnost sa turskim...

TÜRKÇE TR

75 700 000

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

evet

hayır



<<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Photo: Cappadocia, Turkey

ç

ğ

ö

ş

ü

ı

AS AZƏRBAYCAN DILI

888 23 000 000

Azerski također koristi "o" za on, ona i ono, ali ovo nije jedina stvar koja im je zajednička. Riječi poput "sa" ili "za" ne stoje ispred imenice već poslije. Tako da bi na azerskom "s mojom majkom" bilo "anam ilə" ili doslovce "majkom mojom sa". Još jedna posebnost azerskog je to što kada se piše ćirilicom ili latiničnim pismom, piše se s lijeva na desno, a kada koristi arapsko pismo, s desna na lijevo.

İ

ö

ü

ç

ə

ğ

ş

Necəsən?

Salam!

Təşəkkür edirəm!

bəli

xeyr

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>



Jezici uglavnom pripadaju jezičkim porodicama i dijele mnoge karakteristike jedni s drugima, Međutim, za baskijski možemo reći da je sin jedinac... Vjeruje se kako je jedan od najstarijih europskih jezika i njegovo podrijetlo ostaje misterija. Stoga, ako se želiš učlaniti u ekskluzivni klub i postati "euskalduna" (govornik baskijskog), probaj ovaj jezik!

EUSKARA EU

👤👤👤 750 000

bai

ez

Zer moduz?

Kaixo!

Eskerrik asko!

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar



<<< Entzun hitz hauen soinua

Photo: Guggenheim Museum, Bilbao, Spain (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

ü

ñ

é

ç

MT MALTI

👤👤👤 520 000

Kif int?

Bongu!

Grazzi!

Malteški je najmanji službeni jezik EU po broju govornika. Zvuči slično feničkom jeziku koji su govorili u područjima oko drevnog Mediterana prije 3000 godina. Malteški je jedini jezik u Europi koji pripada afroazijskoj jezinoj porodici i također je jedini jezik iz ove porodice koji koristi latinicu. Okreni na sljedeću stranicu i pokazat ću ti jedan poprilično izolovan jezik...

iva

le

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħa
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgħa
- 8 tmienja
- 9 disgħa
- 10 għaxra

ċ

ħ

ġ

ż

Isma' l-ħoss ta' dawn il-kelmiet >>>

Photo: Typical street in Ir-Rabat, Malta



ÍSLENSKA IS

👤👤👤 314 000

Island nema susjednih zemalja i jezik koji su Vikinzi donijeli u 9. i 10. stoljeću se nije puno promijenio tijekom stoljeća kao što bi mogli pomisliti. Islandski izbjegava korištenje stranih riječi i radije pravi nove riječi od drevnih vikinških riječi. Tako da je riječ za kompjuter "tölva" nastala od starih riječi "tala" (broj) i "völva" (proročica).

Hvernig
hefurðu
það?

Hæ!

Þakka
þér fyrir!

ð

í

á

þ

æ

ý

ö ó

ú

é

- | | |
|----|--------|
| 1 | einn |
| 2 | tveir |
| 3 | þrír |
| 4 | fjórir |
| 5 | fimm |
| 6 | sex |
| 7 | sjö |
| 8 | átta |
| 9 | níu |
| 10 | tíu |

já

nei

<<< Hlustaðu á þessi orð

Photo: Goðafoss waterfall, Iceland

ET EESTI KEEL

👤👤👤 1 100 000

Estonian loves monophthongs! The role of monophthongs in Estonian is among the largest in any European language and there are many words like "Jäääär" (ice edge), "Töö-öö" (work night) or "Õueiaääre" (ice edge of the enclosure)! I will show you the language which can make a whole sentence without monophthongs...

Kuidas sul läheb?

Tere!

Aitäh!

jah

ei

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

õ

ä

ö

ü

Kuula nende sõnade kõla >>>

Photo: Kitesurfing in Viimsi, Estonia



LIMBA ROMÂNĂ RO

👤👤👤 26 000 000

Rumunjski jezik također jako voli samoglasnike. Rumunjski čak može napraviti smislenu rečenicu koja se sastoji samo od samoglasnika: "Oaia aia e a ei, eu i-o iau" znači "Ovca je njezina, uzet ću je".

Postoje također neki jezici za koje se čini kako potpuno pokušavaju izbjegavati samoglasnike...

Ce faci?

Bună ziua!

Mulțumesc!

- | | |
|----|-------|
| 1 | unu |
| 2 | doi |
| 3 | trei |
| 4 | patru |
| 5 | cinci |
| 6 | șase |
| 7 | șapte |
| 8 | opt |
| 9 | nouă |
| 10 | zece |

da

nu

<<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Photo: Corvin Castle, Romania

CS ČEŠTINA

👤👤👤 14 000 000

Dobrý
den!

Jak se
máš?

Děkuji!

ano

ne

Ako ne volíš samoglasníky, češti bi mogao biti jezik za tebe! Češki obožava suglasníky. Riječi koje se sastoje samo od suglasnika poput "krk" (vrat), "prst" (prst) ili "smrk" (stablo bora) su jako česte. Pokušaj izgovoriti ovu češku jezikolomku "Chrt pln skvrn zdrhl z Brd", koja znači "Hrt pun mrlja je pobjegao iz Brdi (sa brda)". Ovu ljubav prema suglasnicima češki dijeli sa još jednim susjedom... Pogodi s kojim!

éě

č

d'

í

ó

ř

úů

á

ž

ý

ť

š

ň

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

Poslechni si, jak znějí tato slova >>>



SLOVENČINA SK

👤👤👤 5 200 000

Ahoj!

Ako sa máš?

Ďakujem!

áno

nie

Da, slovački isto voli suglasnike! Brojne slovačke riječi se sastoje isključivo ili pretežno od suglasnika, kao što su riječi "vr̂b" (vrba), "št̂vrt" (čtvrťina) ili "smrt̂" (smrt). Slovački se također smatra najlakšim jezikom za razumijeti za govornike drugih slavenskih jezika. Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la jedan poprilično ekonomičan jezik...

- 1 jeden
- 2 dva
- 3 tri
- 4 štyri
- 5 päť
- 6 šesť
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 deväť
- 10 desať



<<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Photo: High Tatras, Slovak Republic



FI SUOMI

👤👤👤 5 800 000

kyllä

ei

Finski je jedan od rijetkih nacionalnih jezika Europe koji nije indoevropski. Pripada obitelji jezika zajedno sa estonskim i mađarskim. Postoje brojne stvari koje možeš reći na finskom koristeći samo jednu riječ. Tako da bi istun značilo "sjedam", istahtaisin "sjeo/la bih nakratko", istahdan "sjest ću nakratko", a istahtaisinkohan "ne znam bi li sjeo/la nakratko".

Mitä kuuluu?

Hei!

Kiitos!

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

ö

ää

Kuuntele nämä sanat >>>

Photo: Dog Sledding in Lapland, Finland





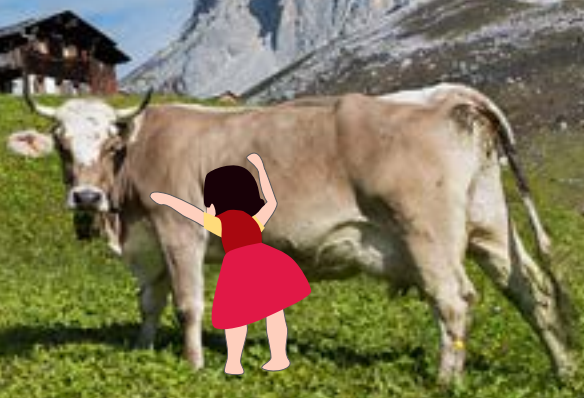
- 1 in
- 2 dus
- 3 trais
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

gea na

RUMANTSCH RM

60 000

Romanš je najmanje poznat od četiri službena jezika Švicarske. Njegova povijest počinje prije Hristovog rođenja: Latinski Rimljana, koji su osvojili područje između Retijskih Alpa i Dunava, miješao se sa jezicima lokalnih ljudi. Iz ove mješavine se postepeno razvijao romanš, koji se nastavlja mijenjati i dan-danas!



:



<<< Taidla co ch'ils plets tunan

Photo: Mountain view, Grisons, Switzerland

Co vai?
Chau!
Grazia!

è é



CY CYMRAEG

1 000 000

Sut wyt ti?

Shwmae!

Diolch!

ŵ

ê

ô

â

î

ÿ

û

ie

na

Velško "Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwllllantysiliogogogoch" je najduže ime mjesta u Europi i drugo najduže na svijetu. Otprilike znači "crkva Sv. Marije u dolini bijelog kestena blizu brzog vira Sv. Tysilioa u blizini crvene pećine". Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la jezik koji se po dužini riječi može uporediti sa velškim imenima mjesta ...

- 1 un
- 2 dau
- 3 tri
- 4 pedwar
- 5 pump
- 6 chwech
- 7 saith
- 8 wyth
- 9 naw
- 10 deg

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWL LANTYSILIOGOGOGOCH

Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilio-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>



Photo: Train station in Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogogoch, Wales, UK

Njemački je jedan od jezika sa najdužim riječima. Da bi opisao stvari jednostavno kombiniraš različite riječi kako bi napravio novu. Stoga, riječ za kvalifikacijsku utakmicu za svjetsko prvenstvo u nogometu bi bila: "Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel". Neke riječi mogu biti pomalo zbunjujuće ukoliko ne znaš koje su riječi kombinirane, poput "Urinsekten", ali ostavit ću da to skužiš sam/a!

ja

nein

DEUTSCH DE

👤👤👤 95 000 000



ü

ö

ä

ß

≡≡≡ Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Photo: Island Sylt, Germany

Wie geht's?

Hallo!

Danke!

- | | |
|----|--------|
| 1 | eins |
| 2 | zwei |
| 3 | drei |
| 4 | vier |
| 5 | fünf |
| 6 | sechs |
| 7 | sieben |
| 8 | acht |
| 9 | neun |
| 10 | zehn |

HR HRVATSKI

👤👤👤 5 600 000

Kako si?

Bok!

Hvala!

Zajedno sa srpskim i bosan-
skim, hrvatski je jedan od
južnoslavenskih jezika koji
dijele mnoge karakteristike.
Ovi jezici su toliko slični da se
njihovi govornici lako mogu
sporazumijeti.
Najkraće hrvatske riječi se sa-
stoje od samo jednog slova –
a, o, u, i, s ili k.

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ć

ž

š

đ

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>

Photo: National park Plitvice, Croatia



BOSANSKI BS

👤👤👤 3 000 000

Bosanski je jako sličan hrvatskom i srpskom, ali se može reći kako ima snažnu vezu sa turskim: Oko 400 godina Bosna je bila dio Osmanskog Carstva i tako usvojila mnoge posuđenice iz turskog, kao što su "minđuše", "bujrum" ili "avlija".

Kako si?

Ćao!

Hvala!

- | | |
|----|--------|
| 1 | jedan |
| 2 | dva |
| 3 | tri |
| 4 | četiri |
| 5 | pet |
| 6 | šest |
| 7 | sedam |
| 8 | osam |
| 9 | devet |
| 10 | deset |

da

ne

č

ž

ć

đ

š

<<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Photo: Old Bridge in Mostar, Bosnia and Herzegovina



SR СРПСКИ

👤👤👤 12 000 000

Srpski je jedan od rijetkih europskih jezika koji koristi dva pisma – ćirilično i latinično. Govornici srpskog mogu koristiti oba pisma podjednako dobro. Među slavenskim jezicima, srpski koristi jedno od najkraćih ćiriličnih pisama: Sastoji se samo od 30 slova. Pričajući o pismima... Pokazat ću ti jezik sa vrlo jedinstvenim pismom...

ћ

љ

и

ј

њ

ћ

џ

да

не

Како си?

Здраво!

Хвала!

- 1 један
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седам
- 8 осам
- 9 девет
- 10 десет

Послушај како звуче ове речи >>>

Photo: Meanders of the Uvac River, Serbia



ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԿ

👤 6 700 000

Ոնց էս:

Ողջույն:

Շնորհակալություն:

Armenski jezik koristi pismo koje je poprilično jedinstveno u odnosu na druge europske jezike. Nastalo je prije oko 2400 godina! Armenci se veoma ponose svojim pismom pa su čak napravili i spomenik njegovim jedinstvenim slovima. Armenija slavi svoj vlastiti posebni jezični dan, Dan svetih prevoditelja, u listopadu.

այո

ոչ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ճ մ

յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ը ր ց ու փ ք և օ ֆ

<<< Լսեք այս բառերը

Photo: Armenian Alphabet Monument (Arty Om | Shutterstock.com)



- 1 մեկ
- 2 երկու
- 3 երեք
- 4 չորս
- 5 հինգ
- 6 վեց
- 7 յոթ
- 8 ութ
- 9 ինը
- 10 տասը

ROM

ROMANI ČHIB

888 3 500 000

Sar san?

Lašo d'ës!

Najis tuke!

va

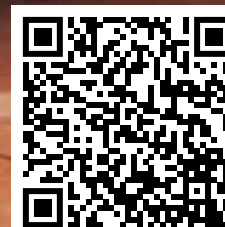
na

Donedavno se romski prenosio isključivo usmeno s generacije na generaciju, tako da ne postoji općeprihvaćeni pismeni standard. Pojedine varijante romskog se pišu pismima koja su najčešće osnovana na dominantnom jeziku područja, gdje živi romska grupa. Međutim, danas je moguće čitati političke tekstove, novine, pa čak i Shakespearea na romskom!

- 1 jekh
- 2 duj
- 3 trin
- 4 štar
- 5 panž
- 6 šov
- 7 efa
- 8 oxto
- 9 iña
- 10 deš

Ašun kadala svaturja >>>>

Photo: Romani dance



LËTZEBUERGESH LB

888 600 000

Wéi geet
et?

Moien!

Merci!

Luksemburški je dobio svoju pismenu formu relativno nedavno. Tradicionalno se luksemburški rijetko pisao, pa nije bilo služnih pravila pisanja i gramatike dok nisu uspostavljena prije oko 40 godina, 1984. A što je sa znakovnim jezicima, možemo li njih zapisati? Okreni na sljedeću stranicu kako bi saznao/la.

jo

neen

ä

ëé

<<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

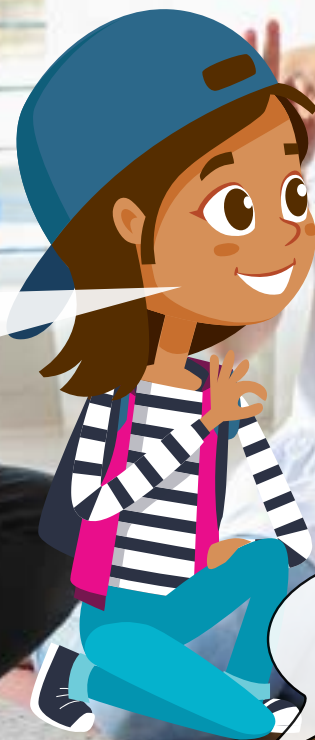
Photo: Péitruss Skatepark, Luxembourg (degetzica | Shutterstock.com)





MEĐUNARODNI ZNAKOVNI JEZIK

Međunarodni znakovni jezik se često koristi među korisnicima znakovnih jezika iz drugih zemalja, koji nemaju zajednički jezik. Kao što i samo ime kaže, to je međunarodni jezik. Može se pisati na više načina. Na primjer, određeni simboli se koriste za opisivanje oblika ruke, pokreta znaka ili izraza lica. Kad smo već toliko pričali o pismima...



- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

ΕΛΛΗΝΙΚΑ EL

👤👤👤 13 500 000

Riječ "alfabet" dolazi od prva dva slova grčkog alfabeta: "alfa" i "beta". Grci trenutno pišu s lijeva na desno, baš kao i drugi europski jezici, ali to nije uvijek bio slučaj. U početku, grčki se mogao pisati s desna na lijevo, pa čak i u naizmjeničnim pravcima. Na sljedećoj stranici ću ti pokazati smiješnu naviku grčkih susjeda.

ναι

όχι

Πώς είσαι;

Γεια!

Ευχαριστώ!

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν

ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

- | | |
|----|---------|
| 1 | ένα |
| 2 | δύο |
| 3 | τρία |
| 4 | τέσσερα |
| 5 | πέντε |
| 6 | έξι |
| 7 | επτά |
| 8 | οχτώ |
| 9 | εννιά |
| 10 | δέκα |

<<< Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Photo: Colourful street in Oia, Greece

SQ SHQIP

👤👤👤 7 500 000

Si jeni?

Përshëndetje!

Faleminderit!

po

jo

Ç

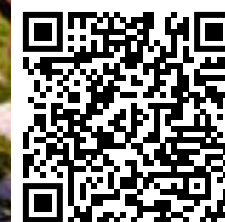
ë

Kada Albanci odmahuju glavom to ne znači "ne" već sasvim suprotno "tako je, slažem se, slušam". Suprotno tome, klimanje glavom ne znači "da". To znači "oprosti, bojim se da ne" i čini se da prati loše vijesti. Stoga budi naročito oprezan/a kada odmahuješ glavom u Albaniji – možda si upravo pristao/la na nešto što nisi želio/jela!

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

Photo: Beach cafe in Ksamil, Albania



БЪЛГАРСКИ BG

8 000 000

Bugari također klimaju za "ne" i odmahuju glavom za "da". Još jedna neobična karakteristika bugarskog je to što je jedan od rijetkih slavenskih jezika koji nema padeže. Tako da bi trebao biti lakši za naučiti od češkog koji ima sedam padeža! Bugarski dijeli ovu osobinu još samo sa makedonskim.

Как си?

Здравей!

Благодаря!

- | | |
|----|--------|
| 1 | едно |
| 2 | две |
| 3 | три |
| 4 | четири |
| 5 | пет |
| 6 | шест |
| 7 | седем |
| 8 | осем |
| 9 | девет |
| 10 | десет |



<<< Чуйте как звучат тези думи

Photo: Rila Monastery, Bulgaria

ий

щ

ю

ъ

я

ь

да

не

МК МАКЕДОНСКИ

👤👤👤 3 500 000

Како си?

Здраво!

Благодарам!

Skloni smo izražavati naše reakcije kratkim frazama i riječima koje nemaju neko posebno značenje. Makedonski to radi na jedan kul način sa – “Lele!” “Lele” može značiti “O moj Bože!” ili “Jao vau!” i možeš dodati koliko god “le” želiš. Tako da bi mogao/la reći “Le le le le le! Kako lijep pas!”.

Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la jezik bez riječi za “da” i “ne”...

да

не

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет



Слушнете како звучат овие зборови >>>>

Photo: Church of St. John at Kaneo, North Macedonia

GAEILGE GA

👤👤👤 170 000

Irski nema riječi za “da” ili “ne”. Kako bismo odgovorili na pitanje koristimo glagolske oblike. Stoga, odgovor na pitanje “Jesu li prodali kuću?” bi bio “(oni) su prodali” ili “(oni) nisu prodali”. Iako irski nema riječi za “da” ili “ne”, ima brojne jedinstvene riječi, baš kao i jezik na sljedećoj stranici...

Conas atá tú?

Dia dhuit!

Go raibh maith agat!

ú

ó

á

í

é



◀◀◀ Éist le fuaim na bhfocal seo

Photo: Cliffs of Moher, Ireland

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

HU MAGYAR

👤👤👤 13 000 000

Szia!

Hogy vagy?

Köszönöm!

Mađarski je jedan od najtežih jezika za naučiti zbog njegovih 18 gramatičkih padeža i mnogobrojnih složenih pravila. Ipak, vrijedan je truda budući da je jako dobar u hvatanju posebnih trenutaka sa samo jednom riječju. "Aranyhíd" je doslovce "zlatni most", ali označava blistavi odraz sunca na površini vode.

- 1 egy
- 2 kettő
- 3 három
- 4 négy
- 5 öt
- 6 hat
- 7 hét
- 8 nyolc
- 9 kilenc
- 10 tíz

igen

nem

óöö

í

úüü

é

á

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak >>>

Photo: Balaton Lake, Hungary



NEDERLANDS NL

👤👤👤 24 000 000

ja

nee

Nizozemski ima veoma posebnu riječ "gezellig". Jedna je od najkorištenijih nizozemskih riječi i ovisno o kontekstu, može biti prevedena kao osjećaj udobnosti, zabave ili lijepa atmosfera. Također može ukazati na osjećaj pripadnosti, vrijeme provedeno sa najdražima ili sastanak sa prijateljem nakon puno vremena. Na primjer: "Provjeli smo gezellige večer, igrajući igre i zabavljajući se..."

Hoe gaat het ermee?

Hallo!

Dankjewel!

<<< Luister naar de klanken van deze woorden

Photo: Tulips and windmills in Zaanse Schans, Netherlands

LT LIETUVIŲ KALBA

👤👤👤 3 000 000

taip

ne

Litavski je jedan od najstarijih govornih jezika na svijetu i čak ima riječi koje su slične drevnom sanskrtu, kao što je "vyras" (čovjek), "šuo" (pas), "avis" (ovca). Ovo znači da Litvanci mogu prepoznati neke riječi slušajući indijski jezik. Postajem gladna, hajde da uzmem nešto za jelo...

Kaip sekasi?

Labas!

Ačiū!

ž

š

ą

č

ę

į

ų

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

Pasiklausykite šių žodžių >>>

Photo: Trakai Island Castle, Lithuania



U zemlji pice, paste i sira, nije iznenađujuće kada neko bude "abbioco" (izgovara se kao "ab-io-ko"). Ova riječ bi bila najslićnija hrvaskom izrazu "prejeo/la sam se", a odnosi se na osjećaj umora koji dobiješ nakon velikog obroka.

Okreni na sljedeću stranicu kako bi otkrio/la još jednu jedinstvenu riječ vezanu za jelo...

ITALIANO IT

888 67 000 000

Come stai?

Ciao!

Grazie!

sì

no

èé

à

ù

ì

òó

<<< Ascolta il suono di queste parole

Photo: Riomaggiore, Italy



KA

ქართული

3 700 000



როგორ ხარ?

გამარჯობა!

მადლობა!

დიახ

არა

Gruzijska riječ koja znači jesti iako si sit jer je hrana tako ukusna je "Shemometchama". Otprilike se prevodi kao "slučajno sam pojeo/la sve". Gruzijski također ima jedan od najimprisivnijih pisama na svijetu. Na sljedećoj stranici ću ti pokazati riječ koju svi želimo izraziti s vremena na vrijeme...

- 1 ერთი
- 2 ორი
- 3 სამი
- 4 ოთხი
- 5 ხუთი
- 6 ექვსი
- 7 შვიდი
- 8 რვა
- 9 ცხრა
- 10 ათი

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ

რ ს ტ უ ფ ქ ღ ყ შ ჩ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ

მოუსმინეთ სიტყვების ელერადობას >>>



Photo: Ushguli with mount Shkhara, Georgia (Mehmet | Shutterstock.com)

Švedski je izumio savršenu riječ koja izražava ravnotežu i označava "ne premalo, ne previše... već baš savršenu količinu" ili švedsko "lagom". Tako da na švedskom postoji lijep način da kažeš da si upravo pojeo/la lagom! Dosta smo pričali o jedinstvenim riječima, hajde da također pogledamo neke jedinstvene izraze...

SVENSKA SV

👤👤👤 10 000 000

Hur mår du?

Hej!

Tack så mycket!

ää

ö



≪≪≪ Lyssna på ljuden för dessa ord

Photo: Frozen lake in Upplands Vasby, Sweden (Per-Boge | Shutterstock.com)

- | | |
|----|------|
| 1 | ett |
| 2 | två |
| 3 | tre |
| 4 | fyra |
| 5 | fem |
| 6 | sex |
| 7 | sju |
| 8 | åtta |
| 9 | nio |
| 10 | tio |

ja

nej

PL POLSKI

👤👤👤 45 000 000

Cześć!

Jak się
masz?

Dziękuję!

Poljski ima mnogo zabavnih izraza. Tako da, ako na poljskom, na primjer, kažeš "Nie mój cyrk, nie moje małpy", to bi doslovno značilo "Nije moj cirkus, nisu moji majmuni", ali izraz, međutim, nema nikakve veze sa majmunima već znači "Nije moj problem". Postoji još jedan jezik koji ima zabavan način da izrazi nešto slično...

- | | |
|----|----------|
| 1 | jeden |
| 2 | dwa |
| 3 | trzy |
| 4 | cztery |
| 5 | pięć |
| 6 | sześć |
| 7 | siedem |
| 8 | osiem |
| 9 | dziewięć |
| 10 | dziesięć |

tak

nie

ć

ą

ł

ń

ś

źż

ó

ę

Posłuchaj brzmienia tych słów >>>

Photo: The Crooked Forest near Gryfino, Poland



Der er ingen ko på isen na dansk om znači "Nema krava na ledu", ali stvarno značenje ovog izraza je "Nema problema". Tako da ukoliko ne vidiš krave na ledu, sve bi trebalo biti u redu. Kao što si vjerovatno već primjetio/la, brojni jezici vole koristiti životinje u izrazima!

Hvordan går det?

Hej!

Tak!

DANSK DA

👤👤👤 6 000 000

- | | |
|----|-------|
| 1 | en/et |
| 2 | to |
| 3 | tre |
| 4 | fire |
| 5 | fem |
| 6 | seks |
| 7 | syv |
| 8 | otte |
| 9 | ni |
| 10 | ti |

ja

nej

<<< Lyt til lyden af disse ord

Photo: Tivoli in Copenhagen, Denmark

PT PORTUGUÊS

👤👤👤 250 000 000

Como
estás?

Olá!

Obrigado/a!

Možda ne smatraš portugalski svjetskim jezikom. Međutim, budući da ga cijeli Brazil govori, portugalski ima oko 220 milijuna materinjih govornika! Nalazi se na sedmom mjestu na listi jezika koji se govore najviše na svijetu! Govornici portugalskog uglavnom razumiju španjolski, galicijski i talijanski, s obzirom da su ovi jezici jako slični. Pričajući o galicijskom...

á à â ã

ú ü

ç

ó ô õ

é ê

í

sim

não

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

Ouçá o som destas palavras >>>



Photo: Waves in Nazaré, Portugal (aleksey snezhinskij | Shutterstock.com)

Postoji između 60 i 100 riječi koje se odnose na različite vrste kiše u Galiciji. Ako si nekada bio/la u Galiciji, znat ćeš zašto! Na primjer, "bubuña" je kiša koja zvuči kao mala beba, "torbón" je kiša sa grmljavinom i munjom, a "ballón" je jaka ali kratka kiša koja traje nekoliko dana...

Como
estás?

Ola!

Grazas!

GALEGO GL

2 400 000

si

non

ó

íï

á

é

ñ

- | | |
|----|-------|
| 1 | un |
| 2 | dous |
| 3 | tres |
| 4 | catro |
| 5 | cinco |
| 6 | seis |
| 7 | sete |
| 8 | oito |
| 9 | nove |
| 10 | dez |

<<< Escoita o son destas palabras

Photo: As Catedrais Beach, Spain

LV LATVIEŠU VALODA

☺☺☺ 1 750 000

Latvijci obožavaju pjevati! "Daine" su latvijske narodne pjesme koje zabilježavaju drevnu latvijsku mudrost. Nastale su prije više od tisuće godina, a bile su dio slavlja (kao proslave na slici, koja se održava svake godine polovinom ljeta), svakodnevnog rada, razmišljanja o životu sačuvanih u usmenoj formi. Ukupno postoji više od 1.2 milijuna "daini".

jā

nē

Kā tev iet?

Sveiki!

Paldies!

- | | |
|----|---------|
| 1 | viens |
| 2 | divi |
| 3 | trīs |
| 4 | četri |
| 5 | pieci |
| 6 | seši |
| 7 | septiņi |
| 8 | astoņi |
| 9 | deviņi |
| 10 | desmit |

ū

č

š

!

ā

ī

ž

ģ

k

ē

ņ

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

Photo: Celebrating midsummer, Latvia (Raimonds Kalva LV | Shutterstock.com)



NORSK NO

👤👤👤 5 320 000

Norveški ima mnoge riječi koje imaju ogroman utjecaj na druge najraširenije jezike. Tko nije čuo za "trola"? Ako su ti trolovi pomalo strašni (i meni!), onda pomisli na predivne norveške "fjordove", a ako su ti oni probudili apetit za putovanja, ne zaboravi na riječ "egg" (jaje) koja je također norveškog podrijetla.

ja

nei

Hvordan
går det?

Hei!

Takk!

- | | |
|----|------|
| 1 | én |
| 2 | to |
| 3 | tre |
| 4 | fire |
| 5 | fem |
| 6 | seks |
| 7 | syv |
| 8 | åtte |
| 9 | ni |
| 10 | ti |

å

æ

ø

◀◀◀ Lytt til lyden av disse ordene

Photo: Reindeers in Tromsø, Norway



SE SÁMEGIELLA

30 000

Sjeverní samski je jedan od samskih jezika koji se govori u sjevernim europskim zemljama. Stoga nije ni čudo da ima mnogo riječi koje opisuju različite vrste snijega i leda. Na primjer, "čahki" je čvrsta grudve koja se baca u ozbiljnim snježnim bitkama, "vahca" je novi ili meki snijeg, a "soavli" je bljuzgavi snijeg.

jua

a-a

Mo dat manná?

Bures!

Giitu!

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávccí
- 9 ovccí
- 10 logi

đ

ŋ

ṭ

á

ž

č

š

Guldal dáid sániid >>>

Photo: Aurora borealis, Norway



Ruski ima jedinstvenu riječ koja opisuje sloj leda, koji se slegne, pa se onda nakon porasta temperature opet otopi i zatim opet zaledi: Гололедица (gololedica). Ova riječ se otprilike može prevesti kao gola ploča leda. A jesi li znao/la da postoji duplo više materinjih govornika ruskog nego engleskog u Europi?

РУССКИЙ RU

👤👤👤 150 000 000

да

нет

Как дела?

Привет!

Спасибо!

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять



<<< Послушайте, как звучат эти слова

Photo: Swimming in an ice hole, Russia

ъ

ё

ь

ий

щ

э

ю

я

ы

ES ESPAÑOL

👤👤👤 489 000 000

¿Cómo
estás?

¡Hola!

¡Gracias!

sí

no

Na španjolskom postoji izraz "¡el mundo es un pañuelo!" (svijet je maramica) koji ukazuje na iznenađenje kada slučajno sretnemo nekoga na neočekivanom mjestu, tako pokazujući da je svijet puno manji nego što smo zapravo mislili. A zar to nije ono na šta se svodi učenje jezika i učenje o drugim kulturama? Španjolski je zaista svjetski jezik sa oko 20 zemalja u kojima ima status službenog jezika – ¡Olé!

á

ñ

é

úü

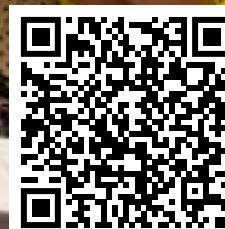
í

ó

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

Photo: Women dancing flamenco in Sevilla, Spain (leonov.o | Shutterstock.com)



LARINO JEZIČNO PUTOVANJE KROZ EUROPU

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

Ovo su svi jezici iz našeg putovanja Europom, ali postoji puno više jezika u Europi i diljem svijeta!

baskijski

AFROAZIJSKI
350 000 000

KARTVELSKI
5 000 000

INDOEUROPSKI
3 200 000 000

URALSKI
25 000 000

ALTAJSKI
210 000 000

SEMITSKI
malteški

gruzijski

albanski
grčki

BALTIČKI
letonski
litavski

JUŽNO-SLAVENSKI
bosanski
bugarski
hrvatski
makedonski
srpski
slovenski

ZAPADNO-SLAVENSKI
češki
poljski
slovački

ISTOČNO-SLAVENSKI
bjeloruski
ruski
ukrajinski

ZAPADNO-GERMANSKI
engleski
frizijski
holandski
luksemburški
njemački

SJEVERNO-GERMANSKI
danski
islandski
norveški
švedski

ZAPADNO-ROMANSKI
francuski
galicijski
katalonski
portugalski
romanš
španski

ISTOČNO-ROMANSKI
rumunjski
talijanski

KELTSKI
irski
velški

armenski
romski

BALTO-FINSKI
estonski
finski
sjevernolaponski
UGARSKI
mađarski

TURKIJSKI
azerski
turski

edl.ecml.at/languagejourney

BE EN FY SL FR UK

CA TR AS EU MT IS

ET RO CS SK FI RM

CY DE HR BS SR HY

ROM LB  EL SQ BG

MK GA HU NL LT IT

KA SV PL DA PT GL

LV NO SE RU ES



Jezik može otvoriti vrata u drugi svijet. Svijet gdje možeš otkriti blaga o zemljama i kulturama za koje nikada ne bih saznao/la da postoje bez korištenja ključa koji ti je pružio jezik. A jedna vrata te mogu odvesti u sobu sa mnoštvom drugih vrata!

Za neke su jezici strast, za druge potreba, ali gdje god da odeš i šta god da radiš ne možeš izbjeći susret sa njima. Nadamo se da ti je ovo putovanje dalo uvid u samo neke od brojnih jezika koji nas okružuju i da će te podstaći da kopaš dublje.

Za više informacija o Europskom centru za moderne jezike Savjeta Europe i Europskom danu jezika posjetite www.ecml.at.

Za bilo koje adaptacije ili prijevode molimo kontaktirajte nas putem information@ecml.at.

© 2021, Savjet Europe